

Journal Club – mis ja milleks?

Urmas Siigur – Eesti Arst

Viimastel aastatel on vähemasti kahes suuremas haiglas, TÜ Kliinikum ja Põhja-Eesti Regionaalhaiglas, juurdunud võõrakõlalise nimetusega koosolekute vorm – *Journal Club*. Sellest, kus täpsemalt, kui sageli ja mis teemadel neid peetakse, kahjuks ülevaadet ei ole. Sisestades Google'i otsingumootorisse märksõnad „*journal club*“ ja „kliinikum“, saame teada, et kliinikumi kirurgiakliinikus peetakse neid peaaegu iga nädal, samuti on paika pandud kava aasta lõpuni. Sarnane otsing PERHiga annab teadmiseks, et juba novembrist 2020 toimuvad nende kirurgiakliiniku *Journal Club*'id veebis.

Mis see *Journal Club* siis on? Kõiketeadev Wikipedia annab definitsiooni: „Ajakirjaklubi on rühm inimesi, kes kohtuvad regulaarselt, et kriitiliselt hinnata hiljutisi artikleid akadeemilises kirjanduses, näiteks teaduskirjanduses, meditsiinikirjanduses või filosoofiakirjanduses. Ajakirjaklubid korraldatakse tavaliselt alus- või rakendusuringutes määratletud teema ümber. Näiteks võib tõenduspõhise meditsiini rakendamist mõnes meditsiinipraktika valdkonnas hõlbustada ajakirjaklubi.“

Kuigi Eestis suhteliselt uus, on *Journal Club*'ide traditsioon päris vana. Varaseimad viited ajakirjaklubile on leitud Briti kirurgi Sir James Pageti mälestuste ja kirjade raamatust, kus ta on kirjeldanud 19. sajandi keskel Londoni St. Bartholomew' haiglas tegutsenud rühma kui „omamoodi klubi ... väike tuba pagaripoe kohal haigla värava lähedal, kus saime istuda ja ajakirju lugeda“. Esimese ametliku ajakirjade klubi asutas 1875. aastal Sir William Osler Montreali McGilli ülikoolis. Osleri ajakirjaklubi algne eesmärk oli „osta ja levitada perioodilisi väljaandeid, mille tellimist ta ise üksi ei saanud endale lubada“.

Tänase päevani on *Journal Club*'idel oluline roll meditsiinihariduses, eeskätt diplomijärgses õppes. Need aitavad õppuritel paremini tundma õppida oma valdkonna olulist uudiskirjandust. Lisaks aitavad

need klubid parandada osalejate kriitilise mõtlemise oskust, et mõista ja arutleda oma valdkonnas huvipakkuvate teemade üle.

Traditsiooniliselt kohtuvad ajakirjaklubid kord nädalas või kuus, et arutada oma valdkonna uusi publikatsioone. Levinud formaat on selline, et üks osavõtjatest valmistab ette esitluse ühe olulise avaldatud uurimuse või muu publikatsiooni (näiteks ravijuhendi) kohta ning kannab selle ette, sellele järgneb arutelu. Maailmas on üle 30 000 meditsiiniteadusliku ajakirja, kuid tavaliselt on igal erialal oma teatud valik kandvamatest väljaannetest ja nii kamba peale neist noppeid tehes ja üksteisele nende sisu tutvustades on võimalik uue info ookeanis siiski sõormeid pinnal hoides ellu jääda.

Eesti haiglates toimub tagasihoidliku hinnangu põhjal iga nädal vähemalt 2–3 *Journal Club*'i koosolekut, mis tähendab aastas sadakonda ettekannet. Autor on teinud oma tubli töö, selle ette kandnud ning sinna see jääbki, kuigi võiks paljudele, keda ruumis ei olnud, ometi huvi pakkuda. Et see nii ei juhtuks, pakub Eesti Arst ennast keskkonnaks, kus talletada ettekannetes refereeritud artiklite lühikokkuvõtteid. Seekordse ajakirjanumbriga avame selleks uue rubriigi – „*Journal Club*“.

Esimene valik – kaks nopet Põhja-Eesti Regionaalhaigla kirurgiakliiniku ja üks TÜ Kliinikumi erakorralise meditsiini *Journal Club*'is peetud ettekannetest – on käesolevas ajakirjanumbris. Teadaolevalt on vähem või rohkem aktiivseid klubisid veel mitmeid ja kõigi nende panus on oodatud. Olgugi et kitsamate erialade puhul võib vahetu huviringkond olla piiratum, on ometi ka nende uudised osa terviklikust maailmapildist ja praegusaja meditsiinisuundumustest.

Laulusalm ütleb: „millest küll see nimi, võõras valju“ – jutt Rocca al Marest – „minu keeli oled kaldakalju“. Kas „*Journal Club*“ on sama kindlal juurdunud nagu Rocca al Mare nimi või on siiski ka masintõlke „ajakirjaklubil“ võimalus? Kirjutage meile!



Urmas Siigur